

5

Ot. prp. nr. 5.

(1917)

Om utfærdigelse av en lov om forbud mot befragtning av norske fartøier i visse tilfælde.

Handelsdepartementets indstilling av 1ste februar 1917, som er bifaldt ved kongelig resolution av samme dag.

(Foredraget av statsraad Friis Petersen.)

I de fleste nøytrale lande er der efter krigens utbrud utfærdiget forbud mot utførsel av skibe. Hos os blev lignende foranstaltning truffet ved provisorisk anordning av 3dje december 1915 angaaende forbud mot salg av fartøier til utlandet, hvilken anordning senere er avløst av midlertidig lov om forbud mot salg av skibe til utlandet av 21de juli 1916 (jfr. Ot. prp. nr. 45 for 1916).

Denne lovs hensigt var — som bekjendt — at sikre staten adgang til at kontrollere, at landet ikke kommer til at mangle de for landets behov nødvendige fartøier i kritiske tider som de nuværende.

I flere nøytrale lande har man imidlertid ikke fundet at kunne bli staaende ved at hindre skibenes salg til utlandet. I Danmark er det ved bekjendtgjørelse av 6te januar d. a. av Indenriksministeriet bestemt, at intet skib, som er optat i det danske skibsregister, eller for hvilket der er utstedt midlertidig dansk nationalitetscertifikat, maa herefter under nogen form bort-

fragtes paa tid til utlandet (utenlandsk statsmyndighet, statsborger eller firma m. v.) uten efter dertil indhentet tilladelse, der meddeles av Handelsministeriet efter indstilling av «Fragtnævnet». I Sverige emanerte under 6te mars 1916 en lov som gir Kongen adgang til for en viss tid eller indtil videre at bestemme, at avtale om svensk fartøis tidsbefragtning av utlænding ikke uten samtykke av Kongen eller den han dertil bemyndiger, maa sluttes paa ubestemt tid eller for længere tid end 6 maaneder eller for en tid som sammen med den, i hvilken fartøiet efter lovens ikrafttræden har været tidsbefragtet av utlænding, overstiger 6 maaneder — samt at svensk fartøi, som efter lovens ikrafttræden paa grund av en eller flere avtaler i 6 maaneder har været tidsbefragtet av utlænding, ikke maa videre bortfragtes til utlænding gjennom tidsbefragtning uten paa forhaand erhvervet tilladelse av Kongen eller den han dertil bemyndiger. Der er gjort forbehold om, at forbudet ikke

Om utfærdigelse av en lov om forbud mot befragtning av norske fartøier i visse tilfælde.

skal være tilhinder for at utenlandsk tidsbefragter av svensk fartøi til anden utlænding overlater sin ret efter fragtavtalen.

Saa vel den svenske som den danske bestemmelse begrundes med nødvendigheten av at sikre vedkommende land den nødvendige tonnasje for deres egen tilførsel.

Departementet har i nogen tid hat under overveielse spørsmålet om hvorvidt der skulde være grund til for vort lands vedkommende at træffe forføjning i lignende retning, men har i betragtning av vor tonnages størrelse ikke hittil fundet at burde anbefale saadan foranstaltning med derav følgende uundgaaelige indskrænkninger i handelsflaatens dispositionsfrihet.

Imidlertid har den store efterspørsel efter tonnasje, der som følge av den paagaende krigstilstand overalt er raadende, medført at en stadig større del av vor flaaede er trukket ind i utenlandsk trade.

Dette i forbindelse med den senere tids sterke avgang i handelsflaaten paa grund av tap av fartøier ved krigsforlis har medført, at departementet ikke finder længere at burde utsætte med at fremkomme med forslag sigtende til at sikre den for landets forsyning med nødvendighetsartikler fornødne tonnasje.

Med hensyn til de bestemmelser som foreslaaes skal departementet, idet man hen-

viser til de enkelte §§, bemerke, at de er utarbeidede under konferanse med skibsfartsinteresserte, kyndige mænd, og antages ikke at gaa videre end fornødent for at gi regjeringen den nødvendige myndighet til at møte de vanskeligheter, som kan opstaa for landets tilførsel.

Som det vil sees, er man i lovforslaget ikke — som i de danske og svenske bestemmelser — blit staaende ved bare at forbyde bortbefragtning til utlændinger, idet man heri har ment at ha en betryggelse mot forbudets omgaaelse.

Det er departementets forutsætning, at den myndighet som utkastet indeholder, vil bli utøvet med ethvert, med øiemedet forenelig hensyn til skibsfarten, samt at lovens gjennomførelse — derunder avgjørelse av indkommende dispensationsandragender — vil ske under fornøden medvirkning av sakkyndige.

I henhold til det anførte tillater departementet sig at

indstille:

At Deres Majestæt vil bifalde og underskrive vedlagte utkast til en proposition til Stortinget om utfærdigelse av en lov om forbud mot befragtning av norske fartøier i visse tilfælde.

Om utfærdigelse av en lov om forbud mot befragtning av norske fartøier i visse tilfælde.

Hans Majestæt Kongens proposition til Stortinget om utfærdigelse av en lov om forbud mot befragtning av norske fartøier i visse tilfælde.

Vi Haakon, Norges Konge,

gjør vitterlig:

Stortinget indbydes til at fatte beslutning til en lov om forbud mot befragtning av norske fartøier i visse tilfælde overensstemmende med vedlagte utkast.

Handelsdepartementets indstilling i saken vedlægges i avtryk.

Git paa Kristiania slot den 1ste februar 1917.

Under Vor haand og rikets segl

Haakon.

(L. S.)

Gunnar Knudsen.

Hesselberg.

Utkast

til lov om forbud mot befragtning av norske fartøier i visse tilfælde.

§ 1.

Uten tilladelse av Kongen eller den han dertil bemyndiger, kan ikke norsk skib bortfragtes ved tidsbefragtning for længere tid end 3 maaneder eller ved reisebefragtning for en eller flere reiser, som under normale forhold tilsammen varer over 2 maaneder.

§ 2.

Befragtet skib maa ikke bortfragtes ved ny kontrakt uten tilladelse av Kongen eller den, han dertil bemyndiger, medmindre det sker ved tidsbefragtning i de sidste 14 dage av gyldighetstiden for den bestaaende fragtkontrakt eller ved reisebefragtning i de sidste 14 dage, før ny reise skal foretages. Under alle onstændigheter er saadan tilladelse nødvendig, hvor ny bortfragtning sker til samme befragter.

Avtale om ret for befragteren til at for-

nye befragtningen eller slutte ny befragtning er ugyldig.

§ 3.

Kongen eller den, han dertil bemyndiger, gir de nærmere bestemmelser om lovens gjennemførelse, herunder ogsaa om anmeldelse av indgaaede fragtkontrakter.

§ 4.

Overtrædelse av denne lov eller de i henhold til den utfærdigede bestemmelser straffes med bøter indtil 500 000 kroner eller med fængsel indtil 6 maaneder eller med begge disse straffe.

§ 5.

Denne lov træder i kraft straks.

Den kan av Kongen midlertidig sættes helt eller delvis ut av kraft.
